

Nr 4.

Ankom till riksdagens kansli den 21 februari 1923 kl. 5 e. m.

*Bevillningsutskottets betänkande, i anledning av väckta motioner om
höjda tullsatser för vissa animaliska jordbruksprodukter.*

(1:sta avd.)

Till bevillningsutskottet hava hänvisats flera motioner, vilka avse förhöjda tullsatser för vissa animaliska jordbruksprodukter.

Sålunda har i likalydande motioner, nr 55 i första kammaren av herr *Johan Johansson* m. fl. och nr 64 i andra kammaren av herr *Ryberg* m. fl., hemställts, att riksdagen måtte besluta,

»att tullsatsen å till rubriken nr 51 i tulltaxan hänförliga levande djur, nötkreatur, skall från den tid, som av Kungl. Maj:t bestämmes, till och med den 31 maj 1924 utgå med ett belopp av 20 kronor per styck; samt

att tullsatsen å till rubriken nr 59 i tulltaxan hänförligt kött, andra slag än fågel, skall från den tid, som av Kungl. Maj:t bestämmes, till och med den 31 maj 1924 utgå med ett belopp av 14 öre per kilogram.»

Därjämte har i en inom andra kammaren väckt motion, nr 121, herr *Lindman* m. fl. hemställt, att riksdagen måtte besluta,

»att från den tid, som Kungl. Maj:t bestämmer, följande tullsatser skola gälla:

nr 51 levande nötkreatur 1 kg.	6 öre
» 59 kött, andra slag 1 kg.	12 »
» 137 ost 1 kg.	40 ».»

Slutligen har i likalydande motioner, nr 102 i första kammaren av herr *Gabrielsson* m. fl. och nr 63 i andra kammaren av herr *Ryberg* m. fl., hemställts, att riksdagen måtte besluta,

»att tullsatsen å till rubriken nr 137 i tulltaxan hänförlig ost, alla slag, skall från den tid, som av Kungl. Maj:t bestämmes, till och med den 31 maj 1924 utgå med ett belopp av 40 öre per kilogram; samt

att tullsatsen å till rubriken nr 138 i tulltaxan hänförligt smör, naturligt, skall från den tid, som av Kungl. Maj:t bestämmes, till och med den 31 maj 1924 utgå med ett belopp av 40 öre per kilogram.»

Nu gällande tullsatser å de i motionerna upptagna varuslagen framgå av följande sammanställning:

Utskottet
Nuvarande
tullsatser.

Nr i tulltaxan	Varuslag	Tullsats
	Levande djur:	
51	nötkreatur	1 st. 10: —
	Kött:	
59	andra slag etc.	1 kg. —: 07
137	Ost, alla slag.....	1 kg. —: 20
	Smör:	
138	naturligt	1 kg. —: 20.

Motionerna avse, på sätt ovan återgivits, en förhöjning från tid, som skulle av Kungl. Maj:t bestämmas, av de för ifrågavarande jordbruksprodukter för närvarande gällande tullsatserna, nämligen beträffande nötkreatur med antingen 100 eller, vid omräkning av den i en av motionerna föreslagna vikttullen till stycketull, omkring 300 procent, beträffande kött med antingen omkring 70 eller 100 procent samt beträffande ost och smör med 100 procent. Den av herr Lindman m. fl. i andra kammaren väckta motionen, nr 121, avser en varaktig förhöjning av tullsatserna å nötkreatur, kött och ost. De övriga motionerna åter avse en tillfällig förhöjning till och med den 31 maj 1924 av tullsatserna å såväl sistnämnda produkter som smör.

Sammanfattning av motionerna.

Till stöd för de föreslagna tullförhöjningarna hava motionärerna främst anført, att svårigheter för närvarande rådde för jordbruket att vinna avsättning för dess ifrågavarande produkter samt att å den svenska marknaden priset å dessa produkter nedtrycktes till följd av import, särskilt från Finland. Beträffande vad motionärerna i övrigt anført torde utskottet få hänvisa till motionerna.

Vad först angår den i andra kammaren av herr Lindman m. fl. väckta motionen, nr 121, vilken, såsom nyss nämnts, avser en varaktig tullförhöjning, tillåter sig utskottet att, i likhet med vad vid de senaste årens riksdagar skett vid behandling av förslag i liknande syfte, hänvisa till den pågående utredningen inom tull- och traktatkommittén. Tullsatserna å ifrågavarande produkter äro givetvis tillika med övriga jordbrukstullar föremål för ingående undersökning inom kommittén. Utskottet kan därför icke förorda någon åtgärd, som skulle föregripa resultatet av denna undersökning.

Angående varaktiga tullförhöjningar.
Utskottets yttrande.

Angående tillfälliga tullförhöjningar.

1921 och 1922 års bevillningsutskott.

I avseende å de övriga motionerna må först erinras om den ställning, 1921 och 1922 års bevillningsutskott (betänkande nr 23 år 1921 och 19 år 1922) intagit till de nämnda år i motionsväg väckta förslagen om tillfälliga tullförhöjningar å, bland andra, nu ifrågavarande jordbruksprodukter.

I ett den 6 augusti 1920 avgivet utlåtande hade 1920 års finanssakkunniga anfört, bland annat, att såsom mål för det ekonomiska återställelsearbetet under den närmaste framtiden borde uppställas ett förhinderande av ytterligare prisstegring och ett varsamt successivt höjande av penningvärdet respektive sänkande av prisnivån. Det av Kungl. Maj:t den 19 november 1920 tillsatta ekonomiska rådet hade i ett den 20 december 1920 avgivet utlåtande i valutafrågan givit uttryck åt en liknande uppfattning.

1921 års bevillningsutskott anmärkte, att en höjning av penningvärdet och en sänkning av prisnivån dämera påginge, och framhöll, att i det sålunda inträdda läget de nyss angivna riktlinjerna för den närmaste framtidens svenska finanspolitik kunde uttryckas så, att en återgång till prisstegring och fallande penningvärde borde motarbetas samt att pågående prissänkning och stegring av penningvärdet borde understödjas. Under förklarande att utskottet delade den uppfattning, som kommit till uttryck i berörda riktlinjer, anförde utskottet, att, även om svårigheter mötte att åstadkomma en genomförd plan för den närmaste tidens finanspolitik, man dock borde kunna iakttaga regeln att icke vidtaga åtgärder, om vilka man insåge, att de motverkade sådana syften, vilka allmänt erkänts såsom eftersträfvansvärda. Det syntes nämnda utskott vara obestridligt, att de föreslagna tullförhöjningarna måste, för så vitt och i den mån desamma skulle kunna motsvara det avsedda ändamålet, förorsaka prisstegring å produkter, bland vilka flere vore att hänföra till de viktigaste livsförnödenheterna, och sålunda komma i direkt strid med den ovan angivna principen om främjandet av prissänkning och av penningvärdets stegring. Särskilt anmärkte utskottet, att sådana tullförhöjningar skulle förhindra och fördröja en erkänt önskvärd nedsättning av jordbrukets produktionskostnader och följaktligen icke ens för jordbrukarintresset, betraktat i och för sig, vara till enbart gagn. Till stöd för sin ståndpunkt anförde utskottet även, att import- och export-siffrorna för de närmast förflutna månaderna beträffande flere av de ifrågakomna produkterna syntes utvisa en bestämd tendens till importens avtagande och exportens stegring.

1922 års bevillningsutskott åberopade, utöver vad 1921 års bevillningsutskott anfört, ett av tull- och traktatkommittén den 7 februari

1922 avgivet utlåtande i valutafrågan, i vilket utlåtande kommittén, bland annat, uttalat, att målet för en sund valutapolitik borde vara att åstadkomma största möjliga stadga i den allmänna prisrörelsen och att förhindra stora svängningar uppåt eller nedåt. Kommittén hade i sitt utlåtande särskilt betonat faran av en ny prisstegring, under framhållande att en sådan, frånsett de direkta svårigheter den åsamkade stora samhällsgrupper, förr eller senare måste efterföljas av ett bakslag. I anslutning härtill framhöll utskottet, att det i främsta rummet vore angeläget att förhindra en höjning av den allmänna prisnivån, vilken alltjämt vore i fallande; varje prisstegring av allmännare betydelse vore nämligen ägnad att mer eller mindre medföra stegring av produktionskostnaderna för våra näringar. En höjning av tullsatserna för nödvändiga livsmedel skulle enligt utskottets mening dels i och för sig dels genom den expansiva tendens, som varje viktigare prisstegring måste anses äga i ett känsligt marknadsläge, nödvändiggöra högre arbetslöner än eljest vore fallet och därigenom motverka hela vårt näringslivs intresse. Icke minst gällde detta beträffande våra exportindustrier, vilkas återgång till produktion i tillfredsställande omfattning vore en nödvändig förutsättning för landets ekonomiska tillfrisknande. Även jordbruket skulle genom en höjning av priserna å sådana industrialter, av vilka det samma vore i behov, se sina produktionskostnader ökade. Slutligen framhöll utskottet, att den tendens till importens minskning och exportens stegring, vilken 1921 års bevillningsutskott konstaterat, alltjämt i stort sett syntes förefinnas.

Utskottet har låtit utarbeta en såsom bilaga vid detta betänkande fogad sammanställning över importen och exporten av de i motionerna avsedda produkterna under åren 1920—1922. Av de i sammanställningen upptagna siffrorna äro de som gälla år 1922 blott preliminära. Sammanställningen utvisar beträffande levande nötkreatur, varugruppen 51, så stark minskning av importen och ökning av exporten, att 1920 års mycket betydande importöverskott förbytt i ett stort exportöverskott för år 1922. I fråga om kött av nötkreatur, varugruppen 59 G, har importen ökat och exporten minskats från 1921 till 1922. Den härigenom inträdda minskningen av exportöverskottet för sistnämnda varugrupp uppväges emellertid till stor del av den sedan 1921 inträdda ökningen av exportöverskottet för varugruppen levande nötkreatur. Vad beträffar kött av andra slag än kött av fågel och nötkreatur, 59 A—F, H—N, hava såväl importen som exporten minskats under år 1922, den senare mera än den förra, så att en, visserligen mindre betydande, minskning

*Utskottets
yttrande.*

av exportöverskottet uppkommit. Beträffande smör åter, för vilken vara år 1921 förelåg ett importöverskott å 6,274 ton, har till följd av minskning av importen och ökning av exporten importöverskottet sjunkit till 1,202 ton för år 1922. Även i fråga om ost utvisar, på grund av minskning av importen och ökning av exporten, importöverskottet minskning sedan 1921.

Den tendens till minskning av importen och stegring av exporten, som av 1921 och 1922 års bevillningsutskott befunnits råda, har sålunda — med berörda undantag för kött — gjort sig gällande jämväl under år 1922.

Gent emot vad motionärerna anfört i fråga om importen från Finland av smör och ost har utskottet velat framhålla, hurusom nämnda import är i jämförelse med den inhemska produktionen ganska obetydlig. Enligt kommerskollegii redogörelse för Sveriges industriella produktion tillverkades år 1921, det sista år för vilket sådan redogörelse föreligger, vid mejerier 24,874 ton smör och 18,381 ton ost. Vad smör beträffar, tillkommer ytterligare den betydande tillverkningen utom mejerierna. Av de i bilagan till detta betänkande intagna statistiska uppgifterna inhämtas, att importen från Finland nyssnämnda år utgjorde av smör 2,569 ton och av ost 328 ton samt att motsvarande siffror för år 1922 voro för smör 1,508 och för ost 458.

Såväl i den av herr Lindman m. fl. väckta motionen nr 121 i andra kammaren som i de motioner, vilka innehålla förslag om höjning av smörtullen, har i motiveringen medgivits, att priset å svenskt mejerismör väsentligen regleras av världsmarknadspriset eller, närmare bestämt, av priset på den engelska marknaden, och sålunda föga influeras av konkurrensen från länder med deprecierad valuta. I det sålunda riktigt angivna läget synes det utskottet uppenbart, att en import av smör från Finland icke kan inverka på prisläget å den svenska marknaden. Ur nationalekonomisk synpunkt föreligger för övrigt uppenbarligen intet skäl att söka motverka denna import, vilken möjliggör en ökad export av det svenska mejerismöret, som är av betydligt högre kvalitet och betingar avsevärt mera i pris.

Med vad utskottet sålunda framhållit har utskottet ingalunda velat bestrida, att vår jordbruksnäring alltjämt arbetar under stora svårigheter. Men då utskottet haft att taga ställning till de föreliggande förslagen om förhöjning av tullsatserna för vissa av jordbrukets alster, har utskottet icke kunnat underlåta att utgå från enahanda synpunkter, som, på sätt ovan återgivits, av 1921 och 1922 års bevillningsutskott och riksdagar anlagts på frågan. Utskottet har därvid ansett uppenbart, att en höjning av tullsatserna för så viktiga livsmedel som de i motionerna

avsedda måste vara ägnad att höja det allmänna prisläget. En dylik höjning av levnadskostnaderna och därmed av kostnaderna för produktionen skulle enligt utskottets mening vara till allvarlig skada för vårt näringsliv i dess helhet och särskilt för vår exportindustri.

Av sålunda angivna skäl har bevillningsutskottet funnit sig icke böra tillstyrka bifall till de förevarande motionerna eller överhuvud till höjning av någon av de tullsatser, som i motionerna avses.

Med den ståndpunkt utskottet intagit till förslagen, finner sig utskottet sakna anledning att ingå på en närmare prövning av det av herr Lindman m. fl. i motionen nr 121 i andra kammaren väckta förslaget om viktull i stället för stycketull i fråga om rubriken 51 i tulltaxan, levande nötkreatur, detta så mycket mera som utskottet icke på något sätt vill föregripa tull- och traktatkommitténs utredning, under vilken jämväl denna fråga torde komma under omprövning.

Under återopande av vad sålunda anförts, får utskottet hemställa,

att riksdagen måtte

1) beträffande rubriken 51 i tulltaxan besluta, att de i motionerna I: 55 av herr Johan Johansson m. fl., II: 64 av herr Ryberg m. fl. och II: 121 av herr Lindman m. fl. framställda yrkandena icke skola föranleda någon riksdagens åtgärd;

2) beträffande rubriken 59 i tulltaxan besluta, att de i motionerna I: 55 av herr Johan Johansson m. fl., II: 64 av herr Ryberg m. fl. och II: 121 av herr Lindman m. fl. framställda yrkandena icke skola föranleda någon riksdagens åtgärd;

3) beträffande rubriken 137 i tulltaxan besluta, att de i motionerna I: 102 av herr Gabrielsson m. fl., II: 63 av herr Ryberg m. fl. och II: 121 av herr Lindman m. fl. framställda yrkandena icke skola föranleda någon riksdagens åtgärd; samt

4) beträffande rubriken 138 i tulltaxan besluta, att det i motionerna I: 102 av herr Gabrielsson m. fl. och II: 63 av herr Ryberg m. fl. framställda yrkandet icke skall föranleda någon riksdagens åtgärd.

Stockholm den 20 februari 1923.

På bevillningsutskottets vägnar:

ERIK RÖING.

Reservationer:

av herrar friherre *Fleming* och *Antonsson*;

vid punkterna 1)—4):

av herrar *Ericson* i Obergå och *Olsson* i Golvvasta, vilka på de i motionerna nr 55 i första kammaren av herr Johan Johansson m. fl. och nr 64 i andra kammaren av herr Ryberg m. fl. anförda skäl tillstyrkt bifall till framställningarna i dessa motioner samt likaledes på de i motionerna nr 102 i första kammaren av herr Gabrielsson m. fl. och nr 63 i andra kammaren av herr Ryberg m. fl. anförda grunder hemställt om bifall till de i dessa motioner gjorda yrkanden och vilka i anslutning härtill hemställt, att riksdagen måtte besluta, att

tullsatsen å till rubriken nr 51 i tulltaxan hänförliga levande djur, nötkreatur, skall från den tid, som av Kungl. Maj:t bestämmes, t. o. m. den 31 maj 1924 utgå med ett belopp av 20 kronor per styck; att

tullsatsen å till rubriken nr 59 i tulltaxan hänförligt kött, andra slag än fågel, skall från den tid, som av Kungl. Maj:t bestämmes, till och med den 31 maj 1924 utgå med ett belopp av 14 öre per kilogram; att

tullsatsen å till rubriken nr 137 i tulltaxan hänförlig ost, alla slag, skall från den tid, som av Kungl. Maj:t bestämmes, till och med den 31 maj 1924 utgå med ett belopp av 40 öre per kilogram; samt att

tullsatsen å till rubriken nr 138 i tulltaxan hänförligt smör, naturligt, skall från den tid, som av Kungl. Maj:t bestämmes, till och med den 31 maj 1924 utgå med ett belopp av 40 öre per kilogram;

vid punkterna 1)—3):

av herrar *Lithander*, *Henrikson* och *Bengtsson* i Kullen, vilka yrkat bifall till de i motionen II: 121 av herr Lindman m. fl. framställda förslagen;

vid punkterna 3) och 4):

av herr *Jönsson* i Fridhill, vilken yrkat bifall till de i motionerna I: 102 och av herr Gabrielsson m. fl. och II: 63 av herr Ryberg m. fl. framställda förslagen;

vid punkten 4):

av herr *Bengtsson* i Kullen, vilken yrkat bifall till det i motionerna I: 102 av herr *Gabrielsson* m. fl. och II: 63 av herr *Ryberg* m. fl. framställda förslaget.

Närvarande: herrar *Röing*, friherre *Fleming*, *Antonsson*, *Rune*, *Björnsson*, *Boman*, *Pers*, *Bärg* i Katrineholm, *Johansson* i Kullersta, *Lithander*, *Sköld*, *Henrikson*, *Alexis Björkman*, *Carlsson* i Ystad, *Ericson* i Obergå, *Johan Bergman*, *Bengtsson* i Kullen, *Lövgren* i Nyborg, *Jönsson* i Fridhill och *Olsson* i Golvvasta.

Sammanställning av Sveriges import

(Uppgifterna för år

	Nötkreatur 51			Kött av nötkreatur 59 G		
	1920	1921	1922	1920	1921	1922
Norge:	st.	st.	st.	kg.	kg.	kg.
Import	54	28	45	181	958	776
Export	475	10,445	16,587	259,313	8,867,539	5,753,996
Danmark:						
Import	21,618	—	—	2,949,979	2	1,128,597
Export	49	2	—	—	—	25,712
Finland:						
Import	8	6,104	1,499	1,093,644	2,691,057	2,396,697
Export	32	—	—	—	33,787	—
Estland:						
Import	—	—	286	—	25	69,058
Export	—	4	—	—	—	—
Tyska riket:						
Import	—	4	—	—	—	12
Export	—	—	—	1,864,064	1,052,758	—
Storbritannien:						
Import	—	—	—	—	4	—
Export	—	—	—	—	435	—
Schweiz:						
Import	—	—	—	—	—	—
Export	—	—	—	—	—	—
Amerikas Förenta Stater:						
Import	—	—	—	1,258,450	—	—
Export	—	—	—	—	—	—
Australien:						
Import	—	—	—	—	—	—
Export	—	—	—	—	—	—
Övriga länder:						
Import	—	—	—	822,766	33	—
Export	—	—	—	39,163	—	—
Summa:						
Import	21,680	6,136	1,830	6,125,020	2,692,079	3,595,140
Export	556	10,451	16,587	2,162,540	9,954,519	5,779,708

Bilaga.

och export åren 1920—1922.

1922 preliminära.)

Annat kött än kött av nötkreatur och fågel 59 A—F, H—N			Ost 137			Smör, naturligt 138		
1920	1921	1922	1920	1921	1922	1920	1921	1922
kg.	kg.	kg.	kg.	kg.	kg.	kg.	kg.	kg.
5,153	1,319	4,170	14,876	24,381	37,897	4,940	2,008	1,372
55,769	626,300	1,575,106	23,557	2,134	1,467	19,015	36,081	155,744
104,747	10,496	26,447	570,519	97,164	112,594	7,366,023	3,802,461	643,906
16,772	64,863	—	7,574	12,848	346	147	34,591	290,768
180,598	476,809	305,257	427,096	327,952	458,471	290,490	2,569,183	1,507,646
—	—	—	23	32	24	—	555	126
6	106	5,270	19,103	5,020	2,972	568	53,432	407,714
—	2,224	—	10	—	—	—	—	—
718	672	547	411	7,287	19,518	40	6	255
1,281,908	1,023,276	—	141,896	107,456	142,615	4,816	1,132	132
8,658	6,014	1,784	47,782	20,478	11,532	24	238	11,537
3,663	82,442	—	25	5,643	226	237	81,656	931,168
—	—	—	53,680	105,371	112,708	—	—	—
—	2,823	—	—	22	—	—	—	—
142,621	36,263	57,712	1,175,270	343,282	50,598	518	619	15
—	—	—	—	—	6,689	—	—	—
567,284	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—
57,858	9,993	55,213	139,954	84,682	96,471	10,879	159	9,357
73,902	53,646	—	6,986	6,220	856	15	382	2,300
1,067,643	541,672	456,400	2,448,691	1,015,617	902,761	7,673,482	6,428,106	2,581,802
1,432,014	1,855,574	1,575,106	180,071	134,355	152,223	24,230	154,397	1,380,238